

Holleede nde Iisaa Almasiihu ɓanginani Yuhanna

¹ Dewtere nde ina hawrunduri kulle de Iisaa Almasiihu ɓangini. Laamɗo ɓanginani mo kulle de faa o holla maccuɓe muudum ko ɓadii laataade. Iisaa nuli maleyka muudum to maccuɗo muudum Yuhanna, de humpiti dum kulle de.

² Yuhanna du seedake konngol Laamɗo, kam e goonga mo Iisaa Almasiihu waddi. O haali ko o yi'i fuu.

³ Barke woodanii nedɗo fuu jannguɗo dewtere annabaaku nde. Barke du woodanii nedɗo fuu kettindaniido nde de jokki ko winndaa e mayre ɗuum, sabo wakkati mo kulle deen ngadata oon ɓadake.

Jowtaali e tindinooje Yuhanna to kawrite goondinɓe jeddi

⁴ Miin Yuhanna, mido winndana kawrite goondinɓe jeddi gonɗe e leydi Aasiya. Wo on keɓu moyyere e jam yuurude to Laamɗo gonɗo, gonnoodo, gonoowo oon, e yuurude to ruuhuuji jeddi gondi yeeso joodorgal laamu makko diin.

⁵ Wo on keɓu moyyere e jam yuurude to Iisaa Almasiihu, seedee koolniido, artiido iirtineede hakkunde maayɓe, dawranoowo kaanankooɓe adunaaru ndu.

Kam yidi en de haɓɓiti en e hakkeeji meeden saabe yiyam muudum ndufaadam.

⁶ O hokki en laamu, o wadi en almaami'en faa ngollanen Laamdo Baabiiko oon! Teddeengal e baawde ngoodan Iisaa faa abada! Aamiina.

⁷ Ndaaree, imo wara e duule.

Yitere fuu yi'an mo,
fay yuwnoobe mo been.

Lenyi adunaaru fuu mboyran mettorgal
saabe makko.

Wo dum laatoro noon! Aamiina.

⁸ Laamdo Joomiraado, gondo, gonnoodo,
gonoowo, Jom baawde fuu oon, wi'i:

—Miin woni arandeejo, miin woni cakitotoodo.

No Yuhanna yiiri Almasiihu ina teddiniree

⁹ Miin Yuhanna, wo mi sakiike moodon, kawtudo e moodon torraaji, kawtudo e moodon laamu Iisaa Almasiihu, munyidindo e moodon munyal makko. Mi riiwaama ruunde* wi'eteende Patamos saabe ko mbaajiimi konngol Laamdo e seedaaku ngu Iisaa waddi.

¹⁰ E ley Nyalaande Joomiraado ndeen,† Ru-uhi heewi kam, de nanumi caggal am daande toowunde hono daande buututal ni

¹¹ ina wi'a:

—Ko nji'ataa duum, wadu dum dewtere, de nuldaa nde kawrite goondinbe jeddi deen: kawrite gonde Efeesu e Simirna e Pergamon e Tiyatira e Sardis e Filadelfi e Lawdikiya.

¹² Njeeyiimi yalla mido yi'a kaaldoowo e am oon. Nde njeeyinoomi ndeen, mi yi'ii fitillaaji kanje jeddi.

* **1:9 Ruunde** wo leydi tummbiindi hakkunde maayo manngo.

† **1:10 Nyalaande Joomiraado ndeen** woni nyannde alan.

¹³ Hakkunde fitillaaji diin ina woodi goddo nandudo e bii-Aadama, ina bornii saaya njuutuka, ina ha66i ka66orgol kanje e becce muudum.

¹⁴ Lee6i hoore makko ndawni far hono haabu, naa hono jalbugol daandorgal ni. Gite makko na njayna hono demle yiite.

¹⁵ Koyde makko ina delkira no njamndi mbodeeri jalbirta si wadaama e yiite faa wojji coy ni. Katin du daande makko ina wa'i hono duko ndiyeele keewde.

¹⁶ Imo jogorii junngo makko nyaamo ngoon koode jeddi. Kaafaahi ki kundude muudum diidi fuu mbeli ina wurtoo e hunnduko makko. Yeeso makko ina delkira hono naange yayniroowe haddi baawde muudum fuu.

¹⁷ Nde nji'unoomi mo ndeen, caamumi yeeso makko hono wo mi maaydo. Ammaa o yowi junngo makko nyaamo dow am, o wi'i:

—Taa hulu! Miin woni arandeejo, miin woni cakitotoodo,

¹⁸ miin woni buurdo oon. Mi maayiino, ammaa inani kam mido wuuri faa abada. Mido tiigii baawde dow maayde e laakara fuu.

¹⁹ Ndelle, winndu ko nji'udaa duum, ko wadata joonin duum e ko waroyta yeeso.

²⁰ Inan maanaa sirri koode jeddi de nji'udaa e junngo am nyaamo de, kam e fitillaaji kanje jeddi: koode jeddi deen wo maleyka'en kawrite goondinbe jeddi deen. Fitillaaji kanje jeddi diin wo kawrite goondinbe jeddi deen.

2

Haala bataakiiji yaade to kawrite goondinbe

*jeddi**Bataaki to Kawrital gonngal Efeesu*

¹—Winndan maleyka kawrital goondinbe gonngal Efeesu, mbi'aa:

«Inan haalaaji jogiido koode jeddi e junngo muudum nyaamo, jahoowo hakkunde fitillaaji kanje jeddi:

² Mido anndi golle maa e no tinnoridaa ley tampiri. Mido anndi munyal maa. Mido anndi a munyantaa bonbe, a ndaartindake wiitotoobe wo nulaabe been, de tawuɗaa be fenooɓe.

³ A jom munyal, a ronndake tiidallaaji saabe innde am, de dum fuu, a selaay jokkude goonga.

⁴ Ammaa mido felire dum do: a yoppii njinngu maa ngu njoginodaa arande nguun.

⁵ Ndelle miccita no ngorrunodaa gilla a saamaay. Tuubu, ngolliraa no ngollirtaano arande ni! Si wanaa duum, si a tuubaay, mi waran to maa mi itta fitilla maa e nokku muudum.

⁶ Ammaa mido yardorii maa dum do: ada wanyi golleeji jokkuɓe Nikolay* hono no mbanyirmi di, miin du.

⁷ Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinbe duum! Jaaliido fuu, mi hokkan dum nyaamude ɓiɓɓe lekki nguurndam ndariiki ley aljanna Laamdo kiin.»

Bataaki to kawrital gonngal Simirna

⁸—Winndan maleyka kawrital goondinbe gonngal Simirna, mbi'aa:

---

* **2:6** Aayaaje 2, 20, e 24 ina tindina yimbe faa ndeentoo e jannde Nikolay'en. Wo diina fewreejo kaalaado katin ley aaya 15 ammaa en anndanaa kabaaru diina oon.

«Inan haalaaji arandeejo e cakitotoodo, maaynoodo de iirtii oon:

⁹ Mido anndi torra maada e talkaaku maada, tawee le a jom jawdi. Mido anndi no wiitotooɓe wo Alhuudiya'en de nganaa been mbonkortoo on. Wo ɓe kawrital rewooɓe Seydaani.

¹⁰ Taa hulu torra ɓadiido hewtude ma. Ndaar, Ibiliisa ɓadake faddude woɓɓe maada ley kasu faa filoo jarribaade ma. A torrete balde sappo. Laatodaa koolniido faa e maayde, de mi hokke nguurndam nduumiidam laatane kufune jaalorgal.

¹¹ Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinɓe duum! Jaaliido fuu, maayde diɗaɓerde ndeen meemataa dum.»

Bataaki to Kawrital gonngal Pergame

¹² —Winndan maleyka kawrital goondinɓe gonngal Pergame, mbi'aa:

«Inan haalaaji jogiido kaafaahi ki kundude muudum diɗi fuu mbeli:

¹³ Mido anndi nokku do kofudaa, do Seydaani laamii doon. E noon fu, ada tinnii e innde am. A yankiraay goondinde kam fay wakkati nde Antipas seedee am koolniido oon waranoo ley maada ndeen. Wo do Ibiliisa joodii.

¹⁴ Ammaa ina woodi pelooje seeda de njoganimaami: ada munyana yimɓe wonɓe hakkunde maada haɓɓiibe e jannde Balaama. Kam jangini Balak ferginde Israa'iilankooɓe, ɓe nyaama teewuuji cakkanaadi tooruuji, ɓe njeena du.

¹⁵ Woɓɓe maada du na njokka yimɓe Nikolay. Jannde maɓɓe fuu wo fotu bonde.

16 Ndelle tuubu. Si wanaa dum, mi waran to maa joonin, mi habira e mabbe kaafaahi ngonki e hunduko am ki.

17 Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinbe duum! Jaaliido fuu, mi hokkan dum nyaamdu suudiindu wi'eteendu «manna». Mi hokkan dum kaayel danewel du. Dow kaayel ngeel innde heyre ina winndaa nde fay gooto anndaa si wanaa kokkaado dum.»

Bataaki to kawrital gonngal Tiyatira

18 —Winndan maleyka kawrital goondinbe gonngal Tiyatira, mbi'aa:

«Inan haalaaji Bii Laamdo mo gite muudum njalbirta hono demle yiite, mo koyde muudum delkirta hono njamndi mbodeeri ciywaandi ni:

19 Mido anndi golleeji maa e njingu maa e goondinal maa e ballal ngal ngadandaa wobbe, kam e munyal maa. Mido anndi golleeji maa cakitiidi buri arandeeji diin heewude.

20 Ammaa mido felire dum do: ada munyana Yesabel, debbo biitotoodo wo annabaajo oon. Imo wosina maccuɓe am, imo janngina dum'en fijirde e nyaamude teewuuji cakkanaadi tooruuji.

21 Mi hokkii mo wakkati no o tuubira, ammaa o yidaa tuubude e fijirde makko ndeen.

22 Saabe majjum mi faddan mo dow leeso naawalla. Fijidoobe e makko been du, si tuubaay e golle makko, mi torran dum'en torraaji mawdi.

23 Mi halkan biɓɓe makko du. Ndeen kawrite goondinbe deen fuu anndan miin woni ndaartin-toodo hakkilooji e berde. Katin du mi yoban gooto moodon fuu haddi golle muudum.

²⁴ Ammaa onon yimbe Tiyatira heddiibe 6e njokkaay laawol ngol been, 6e ngolliraay ko wobbe mbi'ata <sirriiji Seydaani luggudi>, mido wi'a on: mi yowataa dow moodon donngal gonngal

²⁵ si wanaa tinnodon e ko njogidon duum faa nde ngarumi.

²⁶ Jaaliido – dum woni gadoowo muuyde am faa yehi timmoode oon – mi hokkan dum baawde dow laamorde adunaaru.

²⁷ Jaaliibe been ndurdan de e sawru njamndi, pusiran de hono no loode pusirta ni.

²⁸ Mi hokkan dum'en baawde, hono no Baaba am hokkiri kam miin du. Mi hokkan 6e hoodere fajiri ndeen du.

²⁹ Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinbe duum!»

3

Bataaki to kawrital gonngal Sardis

¹ – Winndan maleyka kawrital goondinbe gonngal Sardis, mbi'aa:

«Inan haalaaji jogiido ruuhuuji Laamdo jeddi e koode jeddi:

Mido anndi golle maa. Ada wi'ee a buurdo, tawee le a maaydo.

² Hakkil! Cembindinaa seeda mo njogidaa oon gilla waataay, sabo mi tawaay golle maa ina ki66i yeeso Laamdo am.

³ Ndelle, miccita no kebirdaa e no nanirdaa Kabaaru Lobbo oon. Tuubu, de ngolliraa dum. Si a hakkilaay, mi wardan hono no gujjo ni, de a anndataa wakkati mo ngarammi ma66ude ma.

⁴ Ammaa, aɗa woodi ɗo Sardis ɗoon yimɓe ɓe tuuninaay kaddule muɓɓen. Be ɓornoto kaddule daneeje ɓe njaada e am, sabo iɓe poti e majjum.

⁵ Hono noon jaaliido fuu ɓornortoo kaddule daneeje. Abada mi tosataa innde muudum e dewtere nguurndam ndeen. Mi seedoto imo jeydaa e am yeeso Baaba am e maleyka'en muudum.

⁶ Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinɓe duum!»

Bataaki to kawrital gonngal Filadelfi

⁷ –Winndan maleyka kawrital goondinɓe gonngal Filadelfi, mbi'aa:

«Inan haalaaji ceniido goongante, tiigiido coki-tirgal Daawda. Si o omtii, fay gooto ommataa. Si o ommbii, fay gooto omtataa.

⁸ Midɗo anndi golle maa. Ndaar, mi omtii dammbugal yeeso maa ngal fay gooto waawaa ommbude. Aan e famɗude semmbe fuu, a haybii konngol am, a yankiraay innde am.

⁹ Haya, mi neldete jeyaabe e kawrital rewoobe Seydaani wiitotoobe wo Alhuudiyankooɓe tawee ɓe fenooɓe, ɓe nganaa. Mi dooldan ɓe ɓe ngara ɓe kujidowa to koyɗe maa. Ndeen ɓe paaman mi yidii ma.

¹⁰ A haybii ko njamirmaami duum, a munyii sanne. Saabe dum, mi reenete e wakkati nde ɓillaare warata hora adunaaru faa ndaartindoo yimɓe fuu.

¹¹ Mi ɓadake warude. Tinna e ko njogidaa duum taa fay gooto teeta kufune maa jaalorgal.

¹² Jaaliido fuu, mi waɗan dum bimmbeere ley suudu Laamɗo am seniindu. O wurtataako e mayru abada. Mi winndan e dow makko innde

Laamdo am e innde ngalluure muudum. Ngal-
luure ndeen wo Urusaliima keso yuuroowo dow
kammu to Laamdo am de jippoo. Mi winndan e
dow makko innde am heyre ndeen.

¹³ Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta
kawrite goondinbe duum!»

Bataaki to kawrital gonngal Lawdikiya

¹⁴ —Winndan maleyka kawrital goondinbe
gonngal Lawdikiya, mbi'aa:

«Inan haalaaji bi'eteedo Aamiina oon, seedaaku
koolniido goongante, mo tageefo oon fuu laa-
torii saabe muudum:

¹⁵ Mido anndi golle maa, a feewaa a wulaa.
Wo a laato peewudo naa buldo!

¹⁶ Saabe ko tawaa a feewaa a wulaa duum,
hunnduko am tuutete.

¹⁷ Ada wi'a: «Mi jom jawdi, mi hawrundurii
jawdi, mi haajaaka fay huunde.» Tawile, a anndaa
wo a mettudo hoore, a jurminiido, a talkaajo, a
bumdo, a koldo!

¹⁸ Mido tindine, coodaa to am kanje
laabiniraado yiite, faa kebaa jawdi ngoongalaari.
Coodaa to am du kaddule daneeye bornodaa, faa
cuuraa banndu maa boldu nduun e semteende.
Katin du, coodaa to am nebbam faa mbujaa gite
maa de kebaa nji'aa.

¹⁹ Miin, mido fela yimbe 6e njidumi, mido
dartina dum'en. Ndelle, tinnodaa, tuubaa!

²⁰ Inani mido darii e dammbugal, mido
salmiina. Neddo fuu nando daande am de omti
dammbugal, mi naatan to muudum, mi nyaamda
e muudum, kam du nyaamda e am.

²¹ Jaaliido fuu, mi hokkan dum joododaade e am dow joodorgal am laamu, hono no miin du njaaloriimi de njoododiimi e Baaba am dow joodorgal muudum ni.

²² Jom nowru fuu, nana ko Ruuhu haalanta kawrite goondinbe duum!»

4

Haala dammbugal omtiingal dow kammu

¹ Caggal duum, yeewumi, de nji'umi dammbugal ina omtii dow kammu. Daande nde nanunoomi arande wa'unde hono buututal ina haalda e am ndeen, ina wi'a:

—Yeeju ngaraa do, faa mi holle ko haani laataade caggal joonin.

² Wakkati gooto Ruuhu heewi kam, de nji'umi joodorgal laamu dow kammu. Goddo ina joodii dow maggal.

³ Joodiido oon, tagaadi muudum ina jalbira hono no hayre yaspa, ina wojjitira hono no hayre sardis. Cii6ocii6ongal ina filii joodorgal ngaal, ina jalbira hono no hayre emerooda ni.

⁴ Joodorgal ngaal, joodorde laamu noogay e nay ina piilii ngal. Maw6e noogayo e nayo ina njoodii dow majje, ina 6ornii kaddule daneeje, kufuneeje gadiraade kan6e ina ngoni e ko'e ma66e.

⁵ Mayye e sawtuuji e diggaali ina njalta e joodorgal laamu ngaal. Yeeso maggal doon ina woodi docce jeddi ku66ooje. Deen ngoni ruuhuuji Laamdo jeddi diin.

⁶ Ko wa'i hono maayo laa6ungo tal nanndungo e daandorgal ina weertii yeeso maggal.

Dakkol joodorgal laamu ngaal ina woodi kulle nay buurde. Ide piilii ngal, ide keewi gite yeeso e caggal fuu.

⁷ Huunde wuurnde arandeere ndeen ina wa'i hono laddeeru. Didaberde ndeen ina wa'i hono ngaari. Tataberde ndeen, yeeso muudum ina wa'i hono yeeso 6ii-Aadama. Nayaaberde ndeen ina wa'i hono ciilal piiroowal.

⁸ Kulle buurde nay deen, gootel fuu ina woodi bippeelee jeegom. Bippeelee deen ina keewi gite ley e dow fuu. Jemma e nyalooma fuu de celataa yimude, ide mbi'a:

«Ceniido, Ceniido, Ceniido,
wo Laamdo Joomiraado jom baawde fuu,
gonnoodo, gondo, gonoowo oon!»

⁹ Kulle buurde nay deen ina ndarjina, ina teddina, ina njetta joodiido dow joodorgal laamu, buurdo faa abada oon.

¹⁰ Nde 6e ngadata dum fuu, mawbe noogayo e nayo been kippoto e leydi yeeso joodiido e joodorgal oon, kujidana buurdo faa abada oon. Ibe njooyina kufuneeje ma66e yeeso joodorgal ngaal, i6e mbi'a:

¹¹ «Joomiraado amin, Laamdo amin,
ada foti hebude darja e teddeengal e baawde,
sabo aan tagi huunde fuu.

Wo saabe muuyde maa dum laatorii,
wo saabe muuyde maa tagirdaa dum.»

5

Haala dewtere Laamdo e kaando omtude nde

¹ Caggal duum, nji'umi e junngo nyaamo joodiido dow joodorgal laamu oon dewtere

taggaande. Gereiji mayre dīdi fuu ina mbinndaa. Inde ombiraa takkande maandinaade jeddi.

² Ndeen nji'umi maleyka jom semmbe ina yeewnoo daande toownde, ina wi'a:

—Moy foti e takkitinde takkande takkaade deen, de omta dewtere taggaande nde?

³ Ammaa fay gooto walaa dow kammu, walaa dow leydi, walaa ley leydi baawdo omtude dewtere taggaande ndeen naa ndaarude ley mayre.

⁴ Mboyumi bojji cattudi, sabo hebaaka potudo omtude dewtere ndeen naa ndaarude ko woni e mayre.

⁵ Ndeen gooto e mawbe been wi'i kam:

—Taa woy! Inan, laddeeru jeyaandu e lenyol Yahuuda, yuurndu e Daawda nduun, jaalake. Kayru waawi omtude takkande takkaade jeddi deen, de omta dewtere ndeen.

⁶ Ndeen nji'umi Jawgel ina darii hakkunde joodorgal ngaal. Kulle nay buurde deen e mawbe been ina piilii ngel. Ingel nanndi e kirsanoongel. Ingel woodi luwe jeddi e gite jeddi. Deen ngoni ruuhuuji Laamdo jeddi nuleteedi e adunaaru ndu fuu.

⁷ Jawgel ngeel yehi, jabowi dewtere taggaande ndeen e junngo nyaamo joodiido dow joodorgal oon.

⁸ Ko ngel jabi dewtere ndeen duum, kulle nay buurde deen e mawbe noogayo e nayo been kippii e leydi yeeso maggel. Mono fuu ina woodi hoddu e urdude kanjeere heewnde uurdi, dum woni du'aawuuji seniibe been.

⁹ Heddi ibe njima jimol kesol, ibe mbi'a:

«Ada foti e jaɓude dewtere ndeen
de takkitaa takkande uddiraade nde,
sabo a hirsanooma.

E yiyyam maa coottirdaa yuurube
e lenyi fuu e demle fuu e siyiiji yimɓe fuu e
laamorɗe fuu
faa ɓe njeйдаa e Laamɗo.

¹⁰ A wadii ɓe jeyaaɓe e laamu e almaami'en gol-
lanoobe Laamɗo meeden.

Be laamoto adunaaru.»

¹¹ Caggal duum nji'umi ley holleede, de nanumi
daade maleyka'en heewɓe. Iɓe ngada ujunaaje
ujunaaje duudde. Iɓe piilii joodorgal ngaal e kulle
buurɗe deen e mawɓe been,

¹² iɓe njimira daade toowɗe, iɓe mbi'a:

«Jawgel kirsanoongel ngel
ina foti e heɓude baawɗe e jawdi
e hakkilantaaku e semmbe
e teddeengal e darja e manoore!»

¹³ Ndeen nanumi tageefo wonngo dow kammu
fuu e ko woni dow leydi e ko woni ley leydi e ko
woni dow maayo e ko woni e muɓɓen fuu, ina
mbi'a:

«Manoore e teddeengal e darja e baawɗe
ngoodanii joodiido dow joodorgal ngaal oon
e Jawgel ngeel faa abada!»

¹⁴ Kulle nay buurɗe deen njaabii:

—Aamiina.

Mawɓe been du, kippii e leydi, cujidi.

6

Takkande takkaade jeddi

Haala takkitingol takkande arandeere: jaalagol

¹ Ndeen nji'umi Jawgel ngeel takkitii wootere e takkande takkaade jeddi deen. Nanumi wootere e kulle nay buurde deen ina iidina daande muudum hono riggaango, ina wi'a:

—War!

² Yeewumi, nji'umi puccu ndaneewu. Baddiido ngu oon ina tiigii kalawal laanyal. O hokkaa kufune laamu. Wo o jaaliido, de o wurtii faa o beyda jaalorgal.

Haala takkitingol takkande didaɓerde: barundural

³ Nde Jawgel ngeel takkitinnoo takkande didaɓerde ndeen, nanumi huunde wuurnde didaɓerde ndeen ina wi'a:

—War!

⁴ Ndeen puccu gonngu, mbodeewu yalti. Baddiido ngu oon hokkaa laawol faa itta jam e adunaaru, faa yimɓe mbarundura. O hokkaa kaafaahi mawki.

Haala takkitingol takkande tataɓerde: tiidalla

⁵ Nde Jawgel ngeel takkitinnoo takkande tataɓerde ndeen, nanumi huunde wuurnde tataɓerde ndeen ina wi'a:

—War!

Nji'umi puccu baleewu. Baddiido ngu oon ina tiigii etirgal e junngo muudum.

⁶ Nanumi ko nanndi e daande neddo yuurii hakkunde kulle nay buurde deen, ina wi'a:

—Kiloo alkama wo ceede golle nyalooma soodete. Kilooji tati gawri du wo ceede golle nyalooma coodete. De taa bonnu nebbam e cabijam.

Haala takkitingol takkande nayaɓerde: maayde

7 Nde Jawgel ngeel takkitinnoo takkande nayaɓerde ndeen, nanumi daande huunde wuurnde nayaɓerde ndeen, ina wi'a:

—War!

8 Yeewumi, nji'umi puccu oolu. Baddiido ngu oon ina wi'ee Maayde, laakara ina jokki mo. Be kokkaa baawde dow nayaɓerde adunaaru faa ɓe mbarda yimɓe kaafaahi e rafo e baasiji e kulle ladde.

*Haala takkitingol takkande jayaɓerde: war-
daaɓe saabe seedaaku muɓɓen*

9 Nde Jawgel ngeel takkitinnoo takkande jayaɓerde ndeen, nji'umi to ley hirsirde rewreteende Laamdo toon yonkiji wardanoobe saabe dɔwtanaade konngol Laamdo e seedaaku ngu ɓe ceedii nguun.

10 Be yeewnii faa toowi, ɓe mbi'i:

—Joomiraado ceniido goongante, faa ndey ndoomudaa faa carodaa yimɓe wonɓe e adunaaru ndu ɓeen? Ndeye njomnitodaa ɓe rufugol yiyam amin?

11 Mono e maɓɓe fuu hokkaa saaya ndaneeha. Be mbi'aa ɓe powta seeda tafon, faa limgal gol-lidiiɓe maɓɓe, sakiraaɓe maɓɓe fodanaaɓe warreede hono maɓɓe ɓeen, kiɓɓa.

*Haala takkitingol takkande jeegaɓerde:
nyalooma mawdo*

12 Ndeen nji'umi Jawgel ngeel takkitii takkande jeegaɓerde ndeen. Wakkati oon leydi dimmbi dimmbagol manngol. Naange ɓawliri faa nanndi hono kaasa ɓaleewa, lewru du fuu woyjiri hono yiyam.

13 Koode kammu deen caami e leydi hono no biɓɓe yibbi kecce caamirta si henndu mawndu wifii.

14 Kammu oon du dilli, taggiraa hono no daago taggirtee ni. Baamle e duude fuu doofaa e nokku-uje muɓɓen.

15 Ndeen kaanankooɓe adunaaru e yimɓe tedduɓe e hooreeɓe sordaasiibe e joomiraabe jawdi e jom'en semmbe e rimɓe e riimayɓe fuu cuudii ley lohi baamle e hakkunde tefaaɓe baamle.

16 Heddi iɓe mbi'a baamle e tefaaɓe deen:

—Caamee dow amin! Cuudon min e yeeso joodiido dow joodorgal laamu oon! Cuudon min e tikkere Jawgel ngeel!

17 Sabo nyannde tikkere maɓɓe mawnde ndeen yottake. Moy waawi daɗude?

7

Haala yimɓe 144 000 wadaabe maande

1 Caggal duum, mi yi'ii maleyka'en nayo ina ndarii e jihaaji adunaaru nay. Iɓe paddii keni adunaaru nay diin, taa di mbifa, wanaa dow leydi, wanaa dow maayo, wanaa dow lekki.

2 Nji'umi katin maleyka goddo yuurudo funnaange ina tiigii gadirgal maande Laamdo buurdo. O yeewnii daande toownde to maleyka'en nayo hokkaabe baawde torrude leydi e maayo been.

3 O wi'i ɓe:

—Taa mbonne leydi naa maayo naa ledde de tafon, faa min ngada maande e tiide maccube Laamdo meeden been.

⁴ Ndeen nanumi limgal wadaaɓe maande e tiide muɓɓen ɓeen: iɓe ngada ujunaaje hemre e capande nayo e nayo (144 000). Wo ɓe maandinaaɓe yuuruɓe e lenyi Israa'iilankooɓe diin fuu:

⁵ yuuruɓe e Yahuuda ujunaaje sappo e diɗo (12 000),

yuuruɓe e Ruuben, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Gada, ujunaaje sappo e diɗo,

⁶ yuuruɓe e Aser, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Naftali, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Manasa, ujunaaje sappo e diɗo,

⁷ yuuruɓe e Simeyon, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Lewi, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Isakar, ujunaaje sappo e diɗo,

⁸ yuuruɓe e Jabulon, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Yuusufi, ujunaaje sappo e diɗo,

yuuruɓe e Benyamin, ujunaaje sappo e diɗo.

Lenyi diin fuu ngadanaama maande.

No yimɓe lenyi fuu njettirta Laamɗo

⁹ Caggal duum, yeewumi, nji'umi jamaa keewɗo mo limataako yuuruɗo e laamorɗe fuu e lenyi fuu e siyiiji yimɓe fuu e demle fuu. Iɓe ndarii yeeso joodorgal laamu ngaal e Jawgel ngeel. Iɓe ɓornii saayaaji daneeji, licce tamarooje ina ngoni e juude maɓɓe.

¹⁰ Iɓe ilina, iɓe mbi'a:

—Kisindam to Laamɗo meeden joodiido dow joodorgal laamu ngaal yuurata, kam e Jawgel ngeel.

¹¹ Maleyka'en ɓeen fuu ina ndarii, ina piilii joodorgal ngaal e mawɓe ɓeen e kulle nay buurɗe

deen. Be fuu 6e kippi geese ma66e e leydi, i6e cujidana Laamdo.

¹² I6e mbi'a:

«Aamiina.

Manoore e darja e hakkilantaaku e yettoore
e teddeengal e baawde e semmbe,

fuu ngoodanii Laamdo meeden faa abada!

Aamiina.»

¹³ Ndeen gooto e maw6e been yami kam:

—Beye ngoni yim6e borniibe saayaaji daneeji 6e?
Faa toy 6e yuuri?

¹⁴ Mbi'umi mo:

—Joomam, aan woni anndudo.

O jaabii kam, o wi'i:

—Kam6e ngoni yuurube e torra mawdo. Be lonnii saayaaji ma66e, 6e ndawninirii di yiyam Jawgel ngeel.*

¹⁵ Dum saabii de 6e keddoto yeeso joodorgal laamu Laamdo ngaal, 6e ndewa mo jemma e nyalooma ley suudu makko seniindu nduun. Joodiido dow joodorgal laamu oon huuran 6e hukum muudum.

¹⁶ Be njolbataa katin, 6e domdataa katin. Be naangataake, nguleefi fuu tappataa 6e katin.

¹⁷ Sabo Jawgel gonggel hakkunde joodorgal laamu ngeel duran 6e, yaara 6e to ildude ndiyam kokkoojam nguurndam. Laamdo mooytan gondi gite ma66e fuu.

---

* **7:14** Maanaa **6e ndawninirii saayaaji ma66e yiyam**, woni hakkeji ma66e fuu njaafaama.

8

Haala takkitingol takkande jeddaɓerde: deyyere mawnde

¹ Nde Jawgel ngeel takkitinnoo takkande jeddaɓerde ndeen, kammu oon deyyinii siw faa wadi hono feccere yamnde wootere.

² Ndeen nji'umi maleyka'en njeddo dariiɓe yeeso Laamdo. Be kokkaa buutute jeddi.

³ Maleyka goddo jogiido urdude kanjeere darowii dakkol hirsirde rewreteende Laamdo. O hokkaa uurdi keewndi faa o sakkida dum e du'aawuuji seniibe, o yottina di dow hirsirde kanjeere wonnde yeeso joodorgal laamu ndeen.

⁴ Cuurki uurdi ndiin e du'aawuuji seniibe diin yuuri e junngo maleyka oon de yeenti to Laamdo.

⁵ Maleyka oon hooyi urdude ndeen, hebbini nde yiite e ley hirsirde ndeen, de faddi nde e leydi. Ndeen diggaali e dukooji ngadi, mayye mayyi, leydi du dimmbii.

Luwe jeddi

⁶ Caggal duum, maleyka'en njeddo jogiibe buutute jeddi been cegilanii fuufude de.

Haala buututal arandeejal

⁷ Maleyka arandeejo oon fuufi buututal muudum, de marmalluje e yiite jillunduraange e yiyam paddaa dow leydi. Feccere tataɓerde leydi ndiin wulaama, feccere tataɓerde ledde deen wulaama, hudo hecco koon du fuu wulaama.

Haala buututal didaɓal

⁸ Maleyka didaɓo oon fuufi buututal muudum, de ko wa'i hono waamnde mawnde huɓboore

faddaa e ley maayo. Tataberde maayo ngoon laatii yiiyam,

⁹ tataberde kulle buurde gonde e maayo ngoon mbaati, tataberde laanaaji ndiyam du kalkii.

Haala buututal tataɓal

¹⁰ Maleyka tataɓo oon fuufi buututal muudum, de hoodere mawnde huɓɓi-roore hono no doccal ni yuuri dow kammu, saami e tataberde gooruuji e ildude ndiyam.

¹¹ Hoodere ndeen «Kaadeefi» wi'etee. Nde haadinii feccere tataberde diyeele deen. Yimbe heewbe maayi saabe ndiyam daam haadinaama rok.

Haala buututal nayaɓal

¹² Maleyka nayaɓo oon fuufi buututal muudum. Ndeen feccere tataberde naange e feccere tataberde lewru e feccere tataberde koode piyaa, faa gootel fuu tataberde muudum niɓɓi. Jemma e nyalooma fuu mbaasa tataberde annoora muɓɓen.

¹³ Caggal duum, nji'umi ciilal ina fiira dow, nan-umi inde yeewnoo e daande toownde, inde wi'a:

—Yoo yoy! Yoo yoy! Bone woodanii yimbe adunaaru nde maleyka'en tato heddiibe been puufii buutute muɓɓen!

9

Haala buututal joyaɓal

¹ Maleyka njoyaɓo oon fuufi buututal muudum. Nji'umi hoodere yuuri dow kammu, saami e leydi. Nde hokkaa cokitirgal bunndu ndu luggeefi mum walaa do haadi.

² Nde sokiti 6unndu nduun, de cuurki yalti e mayru hono no duppirde mawnde ni. Cuurki kiin ni66ini naange e mbeeyu* fuu.

³ Ba66atti njalti e cuurki kiin, cankitii e leydi. Di kokkaama baawde torrude hono jahe ni.

⁴ Di njamiraa taa di mbonna hudo naa ledde naa huunde fuu ko fudata e leydi, ammaa di torra yim6e 6e maande Laamdo walaa e tiide mu66en 6een tan.

⁵ Di kokkaa torrude yim6e 6een faa naawa haddi lebbi joy, ammaa di kokkaaka warude 6e. Torra majji ina nanndi e torra mo yaare fidi.

⁶ Ley lebbi diin, yim6e piloto maayde de kebataa. Be muuyan maayde, ammaa maayde doggan 6e.

⁷ Ba66atti diin ina nanndi e pucci cegilaniidi wolde. Dow ko'e majji ina ngoodi ko nanndi e kufuneeje gadiraade kanje. Geese majji ina nga'i hono geese yim6e.

⁸ Idi njogii cukuli hono cukuli rew6e. Nyiiye majji ina nga'i hono nyiiye dawaadi ladde.

⁹ Ko wa'i hono jamde ina ngoni e becce majji. Sawtu bippeele majji ina wa'i hono torkooji di pucci keewdi ndaasata ina ndoggana wolde.

¹⁰ Idi ngoodi lacce jogiide kure hono jahe. Ley lacce deen ina ngoodi baawde torrude yim6e haddi lebbi joy.

¹¹ Kaananke majji woni maleyka kawjotoodo 6unndu ndu luggeefi muudum walaa do haadi oon. Innde makko e ibraninkoore wo Abadon, e ley geresankoore wo Apoliyon (dum na fiirta «Kalkoowo»).

---

* **9:2 Mbeeyu** wo 6olum hakkunde kammu e leydi.

12 Bone arandeejo oon faltake. Ndaar, bonan-daaji didi ina ngara caggal majjum.

Haala buututal jeegaɓal

13 Maleyka njeegaɓo oon fuufi buututal muudum, de nanumi daande yuurunde to luwe nay gonɗe e cobɓuli hirsirde kanjeere wonnde yeeso Laamɗo ndeen.

14 Daande ndeen ina wi'a maleyka njeegaɓo jogiɗo buututal oon:

—Haɓɓitin maleyka'en nayo haɓɓaabe to maayo manngo wi'eteengo Efarata.

15 Ndeen maleyka'en nayo been kaɓɓitaa faa mbara tataɓerde yimɓe adunaaru. Laamɗo na segilaninoo ɓe saabe wakkati o, saabe hitaande nde e lewru ndu e nyalooma o e yamnde nde.

16 Mi nanii limgal konunkooɓe waddiibe pucci: wo ɓe ujunaaje noogay kile ujunaaje sappo.

17 Inan no njiirumi pucci diin e waddiibe been e ley holleede am: iɓe ɓornii kaddule jamɗe boɗeeje coy hono yiite, kam e bulabulaaje hono kammu e oole hono sitti. Ko'e pucci diin ina nga'i hono ko'e dawaadi ladde. Yiite e cuurki e sitti ina mburtoo e kunndude majji.†

18 Masiibaaji tati diin, dum woni yiite ngeen e cuurki kiin e sitti oon, njalti e kunndude pucci diin de mbari tataɓerde yimɓe adunaaru.

19 Baawɗe pucci diin ina ngonni e kunndude majji, fay e lacce majji du. Lacce majji deen ina nanndi e bolle. Iɗe ngoodi ko'e, e ko'e deen di mbarminirta yimɓe.

† 9:17 **Sitti**wo huunde oolde wuleteende ina luuɓa.

20 Yimbe heddiibe 6e masiibaaji diin mbaraay been tuubaay e golle juude muɓben. Be njoppaay sujidande ginnaaji, kam e tooruuji gadiraadi kanje e cardi e njamndi mbodeeri e kaaye e ledde. I6e cujidana tooruuji di nji'ataa, di nanataa, di njahataa.

21 Be tuubaay e wafude bar-ko'e, 6e tuubaay e ndaggadaaku ma66e e fijirde ma66e e ngyuka ma66e.

10

Haala maleyka jogiido dewtel taggitaangel

1 Caggal duum, nji'umi maleyka goddo jom semmbe ina yuura dow kammu ina jippoo. Ruulde ina fiili dum, ciibociibongal ina tiimti hoore muudum. Yeeso muudum ina delka hono naange, koyde mum du ina nga'i hono bimmbeeje yiite.

2 Imo tiigii dewtel taggitiingel e junngo makko. O darni koyngal makko nyaamal dow maayo, o darni nanal dow leydi.

3 O yeewnii daande toownde hono no laddeeru ubbirta ni. Nde o yeewninoo ndeen, diggaali jeddi njaaborii mo e hoolo muɓben, kam'en du.

4 Nde diggaali jeddi diin tilinoo haalude ndeen, nesumi winndude, ammaa nanumi daande yuuri dow kammu, ina wi'a kam:

—Taa winndu ko diggaali jeddi diin mbi'i duum, accu dum laatoo kumpa!

5 Ndeen maleyka mo nji'umi ina darii dow maayo e dow leydi oon hunci junngo muudum nyaamo faa dow,

6 hunorii Buurdo duumiido faa abada, tagudo kammu e ko woni e muudum, e leydi e ko woni e

muudum, e maayo e ko woni e muudum. Maleyka oon wi'i:

—Wakkati heddaaki katin!

⁷ Ammaa e ley balde de buututal maleyka njeddaɓo ngal fuufata deen, Laamdo tabintinan anniya muudum cuudinoodo. Dum laatoro hono no o wiirunoo annabaabe maccube makko been ni.

⁸ Ndeen daande yuurannoode kam dow kammu ndeen haaldi e am katin, wi'i:

—Yahu jaɓoy dewtel taggitiingel, gonngel e junngo maleyka dariido dow maayo e leydi ngeel.

⁹ Njahumi to maleyka oon, mbiimi dum hokka kam dewtel ngeel. O wi'i kam:

—Jaɓu ngel, modaa! Ngel haadan ley reedu maa rok, ammaa ngel welan e hunnduko maa hono no njuumndi ni.

¹⁰ Njaɓumi dewtel ngeel e junngo maleyka oon, modumi ngel. Ngel weli e hunnduko am hono njuumndi, ammaa nde modunoomi ngel fu, ingel haadi e ley reedu am rok!

¹¹ Caggal duum, mbi'aami:

—Ina tilsi mbaajodaa annabaaku katin e dow siyiiji yimbe heewbe e laamorde e demle keewde e kaanankoobe heewbe.

11

Haala seedaaku annabaabe diɗo

¹ Ndeen kokkaami sawru fonndirdu, mbi'aami:

—Umma, fonndoy suudu Laamdo seniindu e hirsirde ndeen, kiisodaa rewoobe wonbe doon been.

² Ammaa taa fonndu taliyaare mayru. Accu nde, sabo nde hokkaama laamorde adunaaru. De

njaaban ngalluure seniinde ndeen faa wada lebbi capande nay e didi.

³ Mi hokkan seedeebe am dido mbaajoo annabaaku haddi balde ujunere e keme didi e capande jeegom, ibe bornii tekke bootooji.*

⁴ Seedeebe dido been ngoni ledde jaytun didi e fitillaaji didi dariidi yeeso Joomiraado jom adunaaru ndu.

⁵ Neddo fuu jidudo torrude be, yiite yaltan e kundude mabbe, halka dum. Jidudo torrude be fuu, tilay halkiree noon.

⁶ Ibe njogii baawde hadude kammu tobude haddi balde annabaaku mabbe deen. Ibe njogii baawde waylitinde diyeele laatooyiiyam. Nde be muuyi fuu, ibe mbaawi jippinde e adunaaru sii masiiba fuu.

⁷ Nde dido been tilinoo e seedaaku mubben nguun fuu, ndaabaawa mbonnga njeyaanga e bunndu ndu luggeefi muudum walaa do haadi ngaan yaltan de yana e mabbe, jaaloo be, wara be.

⁸ Balli mabbe mbaaloto e dow laawol ngalluure mawnde, do Joomiraado mabbe tontanoo e leggal palaangal doon. Ngalluure ndeen ina nanndi e Sodoma† naa Misira.

⁹ Siyijji yimbe fuu e lenyi fuu e demle fuu e laamorde fuu nji'an balli mabbe ko fotata e nyaloomaaji tati e feccere nyalooma. Be caloto di ngattee ley saabeere.

---

* **11:3** Maanaa *be bornoo tekke bootooji* woni hollude cunu, hono no rewbe maayraabe cuddortoo ni. † **11:8** *Sodoma* wo wootere e galluujje didi de Laamdo halki saabe heewgol majje hakkeji. Ndaaree Fuddoode 19.1-29.

10 Yimbe adunaaru ceyorto saabe maayde ma66e ndeen. Be mbeltoto, 6e kokkundura dokke dow weltaare, sabo annabaabe dido been torriino 6e sanne.

11 Ammaa caggal nyaloomaaji tati e feccere diin, foofaango nguurdam yuuri to Laamdo naati annabaabe dido been, de ummitii, ndarii. Kulol manngol nanngi ndaarannoobe dum'en been fuu.

12 Daande toownde yuuri dow kammu, ina wi'a 6e:

—Yeejee ga!

Be yeeji dow kammu e ley ruulde. Way6e 6e fuu keddiina ndaara 6e.

13 Wakkati oon, leydi dimmbii semmbe, de feccere sappoerde ngalluure ndeen saami. Yimbe ujunaaje njeddo kalkii. Heddiibe been kuli, mawnini Laamdo jom kammu oon.

14 Bone dida6o oon faltake. Ndaar, bone tata6o oon ina wara law.

Haala buututal jedda6al

15 Maleyka njedda6o oon fuufi buututal muudum. Ndeen daade toowde nanaa dow kammu, ina mbi'a:

—Laamu adunaaru ndu fuu laatake laamu Joomiraado meeden e Almasihu muudum. O laamoto faa abada abadin!

16 Maw6e noogayo e nayo joodiibe dow joodorde yeeso Laamdo been kippi geese mu6ben e leydi, kujidani Laamdo.

17 I6e mbi'a:

«Miden njette, Laamdo Joomiraado jom baawde fuu,
gondo, gonnoodo oon miden njette,
sabo a gollirii baawde maa mawde deen,

a tabintinii laamu maa.

¹⁸ Laamorde adunaaru deen wo tikkude,
ammaa tikkere maa warii.
Wakkati warii faa carodaa maaybe.

Wakkati warii faa mbarjodaa annabaaabe maccube
maa,
seniibe hulbe innde maa been,
teddube e lo'ube fuu.

Wakkati warii faa kalkaa halkooabe adunaaru been
du.»

¹⁹ Ndeen suudu Laamdo seniindu wonndu dow
kammu nduun omtaa, keesuwal amaana ngaal
bangi e ley mayru. Mayye mayyi, dukooji e
diggaali ngadi, leydi dimmbii, marmalluuje butte
caami.

12

No kuungal waddi e debbo jom n̄atawere

¹ Maande haayniinde b̄angi dow kammu.
Debbo ina b̄ornii naange. Lewru ina woni ley
n̄jaaḅirdi muudum. Hoore muudum na fiila
taarde koode sappo e d̄idi.

² Wo o debereedu, imo wulla saabe naawalla
n̄atawere. Ndimu nguun ina tiidi mo.

³ Ndeen maande wonnde b̄angi dow kammu.
Ina woodi kuungal bodewal manngal nanndungal
e mboddi. Ingal woodi ko'e jeddi e luwe sappo,
hoore fuu ina woodi kufune laamu.

⁴ Laasi maggal wuuwi feccere tataḅerde koode
kammu, faddi de e leydi. Ngal darii yeeso debbo
jom n̄atawere oon faa si rimii fu, ngal moda biyum
oon.

⁵ Ndeen o rimi biɗɗo gorko, durdoowo laamorɗe adunaaru fuu e sawru njamndi. Biɗɗo oon dip-pitaa, yaaraa to Laamɗo e joodorgal muuɗum laamu.

⁶ Debbo oon doggiri ley ladde, yehi nokku ɗo Laamɗo segilaninoo ɗum. O haybowaa toon balde ujunere e keme ɗiɗi e capande jeegom (1 260).

⁷ Wolde wadi dow kammu toon. Maleyka bi'eteedo Miikaa'iilu e maleyka'en muuɗum kawriti, kaɓi e kuungal ngaal. Kuungal ngaal e maleyka'en muuɗum du kaɓi e maɓɓe.

⁸ Ammaa Miikaa'iilu'en njaalake ngal, kangal e maleyka'en maggal, de ɓe mursi nokku maɓɓe gondo dow kammu oon.

⁹ Kuungal manngal ngaal riiwaama. Kangal woni mboddi arandeeri mbi'eteendi Ibiliisa naa Seydaani, njarribotoondi adunaaru ndu fuu. Ndi faddaama e leydi, kayri e maleyka'en mayri fuu.

¹⁰ Ndeen nanumi daande toownde yuurunde dow kammu, ina wi'a:

«Joonin kisindam Laamɗo meeden yottake!

Semmba e laamu muuɗum njottake!

Laamu ina woni e hawju Almasiihu!

Sabo peloowo sakiraaɓe meeden,

peloowo ɓe to Laamɗo jemma e nyalooma oon,

riiwaama dow kammu.

¹¹ Sakiraaɓe meeden ɓeen njaalorake mo yiiyam Jawgel ngeel,

e seedaaku ngu ɓe ngadi dow maggel.

Be pilaaki reenude yonkiiji maɓɓe e maayde.

¹² Ndelle, kammu e wonɓe dow muuɗum fuu mbeltee!

Ammaa bone woodanii leydi e maayo!

Sabo Ibiliisa jippake to moodon.

Ina tikki tikkere mawnde,
sabo ina anndi wakkati seeda tan heddani
ɗum.»

¹³ Nde kuungal nanndungal e mboddi ngaal faa-
munoo faddaama e leydi ndeen, ngal tewni debbo
dimɗo biɗɗo gorko oon.

¹⁴ Debbo oon hokkaa bippeelee ciilal manngal,
faa fiirɗa yaha nokkuure nde segilanaa ley ladde
ndeen. Toon o haybetee haddi wakkati e wakkati-
iji ɗiɗi e feccere wakkati, faa o reenoo e mboddi
ndiin.

¹⁵ Ndeen mboddi ndiin tuuti ndiyam, ɗam ili
caggal debbo oon hono maayo faa ɗam hooya mo.

¹⁶ Ammaa, leydi ndiin wallii debbo oon, ndi aari
hunnduko mayri, ndi modi ndiyam ɗam kuungal
ngaal tuuti ɗaam.

¹⁷ Kuungal manngal ngaal tikkani debbo oon
sanne, yehi haɓoyde e heddiibe e yuwdi debbo oon.
Been ngoni ɗowntaniibe jamirooje Laamɗo de tiigii
seedaaku ngu Iisaa waddi nguun.

¹⁸ Kuungal ngaal ina darii dow njaareendi
daande maayo.

13

Haala ndaabaawa yuurnga ley maayo

¹ Caggal ɗuum, nji'umi ndaabaawa njogiinga
luwe sappo e ko'e jeddi ina wurtoo e maayo
ngoon. Luwal fuu ina woodi kufune laamu. Inde
mbonkorde Laamɗo ina mbinndaa e dow ko'e
ɗeen fuu.

² Ndaabaawa nga nji'umi ngaan ina nanndi e cirgu. Koyde magga ina nga'i hono koyde huunde wi'eteende ursu*. Hunnduko magga ina wa'i hono no hunnduko laddeeru ni. Kuungal nanndungal e mboddi ngaal hokki nga semmbe muudum, e joodorgal muudum laamu ngaal, e baawde mawde.

³ Hoore wootere e ko'e ndaabaawa ngaan ina wa'i hono ko barminanoo barmere waawnoonde warude dum, ammaa barmere ndeen dannaama. Dum haaynii yimbe adunaaru fuu, njokki ndaabaawa ngaan.

⁴ Be kujidani kuungal nanndungal e mboddi ngaal sabo ngal hokkii ndaabaawa nanndunga e cirgu ngaan baawde laamu maggal. Katin du, be kujidani ndaabaawa nanndunga e cirgu ngaan, ibe mbi'a:

—Moy nanndi e ndaabaawa nga? Moy waawi haade e magga?

⁵ Ndaabaawa nanndunga e cirgu ngaan hokkaa haalude haalaaji mantordi mbonkotoodi Laamdo. Nga hokkaa baawde gollude lebbi capande nay e didi.

⁶ Ndaabaawa ngaan fuddi mbonkaade Laamdo, ina mbonkoo innde muudum e suudu muudum. Nduun woni joodiibe dow kammu toon been.

⁷ Nga hokkaama baawde faa nga haaba e seniibe been, nga jaaloo dum'en. Nga hokkaa baawde laamaade lenyi fuu e siyiji yimbe fuu e demle fuu e laamorde fuu.

⁸ Yimbe wonbe e adunaaru ndu been fuu kujidanan ndaabaawa nanndunga e cirgu ngaan.

---

* **13:2 Ursu** wo kuungal manngal. Teppeeje maggal ina mawni, ingal jogii lee6i e peedeeli juuddi beldi.

Been ngonni yimbe be inde muɓben tawaaka ina mbinndii gilla fuddoode adunaaru ley dewtere nguurndam ndeen, dewtere Jawgel kirsanoongel ngeel.

⁹ Jom nowru fuu, nana!

¹⁰ Neddo fuu podanaado haɓbeede yaaree e mac-cungaaku, haɓbete yaaree. Neddo fuu podanaado wardeede kaafaahi, wardete kaafaahi. Dum le, tilay yimbe Laamdo ngonda e munyal e hoolaare.

Haala ndaabaawa yuurnga e leydi

¹¹ Caggal duum, nji'umi ndaabaawa ngonnga ina wurtoo e ley leydi. Inga woodi luwe didi nanndude e luwe ɓii mbaalu, ammaa inga haalda hono no kuungal nanndungal e mboddi ngaal ni.

¹² Nga golliri baawde ndaabaawa arandeya, nga barmere muudum nesunoo warude dum de dannaa ngaan. Nga golli dum yeeso arandeya ngaan. Nga dooldi yimbe adunaaru been kujidana arandeya ngaan.

¹³ Ndaabaawa didaba ngaan wadii kaayeeffiji mawdi. Nga wadii faa nga jippini yiite yuurunge e kammu faa yottii leydi yeeso yimbe fuu.

¹⁴ Nga hiiliri yimbe adunaaru kaayeeffiji di nga hokkaa wadude ley baawde ndaabaawa arandeya ngaan. Inga tindina yimbe adunaaru moyyina tooru nanndundu e ndaabaawa barminiranoonga kaafaahi faa nesi waatude ammaa ina wuuri ngaan.

¹⁵ Nga hokkaa baawde faa nga wadani tooru nduun yonki faa indu haala. Nga wadi faa neddo fuu mo sujidanaay nga waree.

¹⁶ Ndaabaawa ngaan dooldi yimbe fuu keba maande e juude muɓben nyaame naa e tiide muɓben, teddube e lo'ube, joomiraaɓe jawdi e talkaaɓe, rimbe e riimaybe fuu.

¹⁷ Fay gooto waawaa soodude maa sonnude si tawraaka maande ndeen. Maande ndeen wo innde ndaabaawa ngaan naa limoore innde magga.

¹⁸ Do kaa, tilay neddo wada hakkillo e kabaaru o: neddo jogiido paamal fuu hiisoo limoore innde ndaabaawa ngaan, sabo limoore ndeen wo innde neddo. Limoore magga wo keme jeegom e capande jeegom e jeegom (666).

14

Haala Jawgel e jimol soottitaabe

¹ Yeewumi, de nji'umi Jawgel ina darii dow waamnde Siyona, ina wondi e yimbe ujunaaje hemre e capande nayo e nayo (144 000). Innde muudum e innde Baaba muudum na mbinndaa e tiide maɓbe.

² Nanumi daande yuuri dow kammu wa'unde hono sawtu diyeele keewde, hono riggaango manngo ni. Daande nde nanumi ndeen ina wa'i hono sawtu fiyoobe kolli.

³ Yimbe been fuu ina njima jimol kesol yeeso joodorgal Laamdo ngaal e yeeso kulle nay buurde deen e yeeso mawbe been. Fay gooto waawaano ekitaade jimol ngol si wanaa yimbe ujunaaje hemre e capande nayo e nayo (144 000) soottitaabe e adunaaru been.

⁴ Been ngonni be tuunniraay ko'e muɓben rewbe, sabo be laaɓube. Ibe njokki Jawgel ngeel do ngel yahata fuu. Wo be soottitaabe e ley yimbe

adunaaru, faa 6e laatoo artii6e fuu sakkeede Laamdo e Jawgel ngeel.

⁵ Fewre meedaay yaltude e kunndude ma66e, 6e ngalaa feloore.

Haala maleyka'en tato

⁶ Wakkati oon nji'umi maleyka goddo ina fiira dow, ina jogii Kabaaru Lobbo duumiido oon. Imo waajoo dum yim6e adunaaru, yuurube e laamorde fuu e lenyi fuu e demle fuu e siyiiji yim6e fuu.

⁷ Imo yeewnoo e daande toownde, imo wi'a:

—Kulee Laamdo! Mawninon dum! Sabo wakkati mo o sarotoo oon warii. Cujidanee tagudo kammu e leydi e maayo e ildude ndiyam oon!

⁸ Maleyka goddo dida6o jokki mo, ina wi'a:

—Baabiila halkii! Baabiila ngalluure mawnde ndeen halkii! Nde yarnii leyde fuu fijirde mayre nyaadunde.

⁹ Maleyka goddo, tata6o, jokki 6e ina yeewnoo daande toownde, ina wi'a:

—Neddo fuu kujidando ndaabaawa arandeya ngaan e tooru nanndundu e magga nduun, de hebi maande magga e tiinde naa e junngo,

¹⁰ tilay joomum yara cabijam tikkere Laamdo daam, mbaylaadam e ley horde-loonde tikkere makko tawi jillaaka fay huunde. Joomum jukkete e ley yiite e sitti yeeso maleyka'en seniibe been e yeeso Jawgel ngeel.

¹¹ Cuurki yuuruki e jukkungo ma66e ina yeeja faa abada. Jemma e nyalooma fuu fowtere walanaa sujidanoobe ndaabaawa ngaan e tooru magga e hebu6e maande innde magga.

¹² Dum le, tilay yim6e Laamdo ngonda e munyal.

Been ngonni haybuɓe jamirooje Laamɗo de kaybi goondinal lisaa been.

¹³ Wakkati oon nanumi daande yuurunde dow kammu, ina wi'a:

–Winndu dum ɗo: gilla joonin, barke woodanii maayooɓe hawtuɓe e Joomiraado been.

Ruuhu oon wi'i:

–Goonga! Be powtinoyte e tampiri maɓɓe, sabo barke golle maɓɓe jokkan ɓe.

Haala wakkati tayri adunaaru

¹⁴ Yeewumi, de nji'umi ruulde raneere. Dow ruulde ndeen nannduɗo e ɓii nedɗo ina joodii. Kufune gadiraado kanɗe ina woni e dow hoore makko. Imo tiigii wawdu welndu e junngo makko.

¹⁵ Maleyka godɗo yalti e suudu Laamɗo seniindu, ina yeewnoo daande toownde, ina wi'a joodiido dow ruulde oon:

–Jippin wawdu maa nduun de tayaa, sabo wakkati tayri yottake. Adunaaru ɓenndii, yonii tayeede!

¹⁶ Ndeen joodiido e ruulde oon yiili wawdu muudum dow leydi, de adunaaru fuu tayaa.

¹⁷ Maleyka godɗo yalti e suudu Laamɗo seniindu wonndu dow kammu nduun. Kam du ina tiigii wawdu welndu.

¹⁸ Ndeen maleyka godɗo yalti e ley hirsirde rewroteende Laamɗo ndeen. Oon woni kawjotoodo yiite. O yeewnii daande toownde, o wi'i maleyka tiigiido wawdu welndu oon:

–Jippin wawdu maa nduun, kawrunduraa ɓiɓɓe cabiije dow leydi, sabo de ɓenndii.

¹⁹ Maleyka oon yiili wawdu muudum dow leydi, hawrunduri ɓiɓɓe cabiije deen, de faddi de ley

6oosirde mawnde. Boosirde ndeen woni tikkere Laamdo mawnde.

²⁰ Bi66e cabiije deen 6oosaa caggal ngalluure toon. Yiyam yalti e 6oosirde ndeen faa hewti labaale pucci, dam ili ko fotata e kilooji keme tati njuuteefi.

15

Haala jimol Muusaa e jimol Jawgel

¹ Caggal duum, nji'umi dow kammu maande wonnde mawnde haayniinde. Nji'umi maleyka'en njeddo ina njogii masiibaaji jeddi. Wo di masiibaaji cakitotoodi. E majji tikkere Laamdo timmata.

² Nji'umi maayo nanndungo e daandorgal ina jillunduri e yiite. Jaalinoobe ndaabaawa ngaan been ina keddi dakkol maggo. Been ngoni jaalinoobe nga, kanga e tooru nanndundu e magga nduun e limoore innde magga ndeen. I6e njogii kolli di Laamdo hokki 6e diin.

³ I6e njima jimol Muusaa maccudo Laamdo oon e jimol Jawgel ngeel, i6e mbi'a:

«Laamdo Joomiraado jom baawde fuu,
golleeji maa wo mawdi, wo kaayniidi!
Laabi maa wo ponnditiidi, goongaaji,
aan laamiido laamorde fuu!

⁴ Moy woni hulataa ma, Joomiraado,
mo mawnintaa innde maa?
Sabo aan tan woni gooto Ceniido.
Leyde fuu ngaran kujida yeeso maa,
sabo 6e nji'ii golleeji maa ponnditiidi.»

Haala kaake jeddi keewde masiibaaji jeddi

⁵ Caggal duum, nji'umi suudu Laamdo seniindu dow kammu ina omti. Dum woni hukum seedaaku oon.*

⁶ Maleyka'en njeddo jogiibe masiibaaji jeddi been njalti e mayru, ina bornii kaddule laabude tal jalbooje, ina kabbi kabborɗi kanje e becce muɓben.

⁷ E kulle nay buurde deen, wootere hokki maleyka'en njeddo been kaake kanjeeje jeddi keewde tikkere Laamdo buurdo faa abada oon.

⁸ Suudu nduun heewi cuurki saabe annoora Laamdo e baawde muudum. Fay gooto waawaa naatude ley mayru, si wanaa nde masiibaaji jeddi di maleyka'en njeddo ngaddi diin timmi.

16

¹ Ndeen nanumi daande toownde yuuri to suudu seniindu toon, ina wi'a maleyka'en njeddo been:

—Njehee, njuppowee dow adunaaru kaake tikkere Laamdo jeddi deen!

² Maleyka arandeejo oon yehi, yuppi kaakol muudum dow leydi. Buuye bonde naawde ngadi dow yimbe tawraabe maande ndaabaawa ngaan e sujidanoobe tooru nanndundu e magga been.

³ Maleyka didaɓo oon yuppi kaakol muudum e maayo. Maayo ngoon waylitii, laatii hono yiyam maaydo. Kulle buurde gonde ley maggo fuu mbaati.

⁴ Maleyka tataɓo oon yuppi kaakol muudum ley gooruuji e ildude, de diyeele deen fuu mbaylitii yiyam.

---

* **15:5** Aayaare ndeen ina waawi fiirtireede: *Caggal duum, nji'umi suudu Laamdo seniindu ina omtii dow kammu. Hukum seedaaku ina woni ley mayru.*

⁵ Ndeen nanumi maleyka kawjotoodo diyeele oon, ina wi'a:

—Aan Ceniido, gondo, gonnoodo, wo a ponnditiido, sabo a sarake goonga.

⁶ Saabe ko 6e ndufi yiyyam seniibe e yiyyam annabaabe duum, aan du, kokkudaa 6e yiyyam 6e njara! I6e kaandi e majjum.

⁷ Ndeen nanumi daande yuurii to hirsirde rewreteende Laamdo toon, ina wi'a:

—Goonga! Laamdo Joomiraado jom baawde fuu, sariyaaji maa wo goongaaji, wo ponnditiidi!

⁸ Ndeen maleyka naya6o oon yuppi kaakol muudum e dow naange, de nge hokkaa sumirde yim6e nguleefi magge.

⁹ Yim6e been cumiraa nguleefi cattuki. Ndeen 6e mbonkii innde Laamdo mo baawde ngoodani dow masiibaaji oon. Be tuubaay, 6e mawninaay dum.

¹⁰ Maleyka njoya6o oon yuppi kaakol muudum dow joodorgal ndaabaawa ngaan. Do nga laamii doon ni66inaa tiki, de yim6e ina njata demle mu66en saabe naawalla.

¹¹ Be mbonkii Laamdo jom kammu oon saabe 6uuye ma66e e naawalla ma66e. Ammaa duum fuu, 6e tuubaay e golleeji ma66e bondi diin.

¹² Maleyka njeega6o oon yuppi kaakol muudum dow maayo manngo wi'eteengo Efarata. Ndiyam maggo 6eebi faa yoori, faa kaanankoo6e yuuroobe lettugal been ke6a laawol ndewa toon.

¹³ Ndeen nji'umi ginnaaji tati bondi nanndudi e paa6i. Wooturu ina wurtoo e hunnduko kuungal nanndungal e mboddi ngaal, wooturu ina wurtoo e hunnduko ndaabaawa ngaan, wooturu du ina wurtoo e hunnduko annabaajo penejo oon.

14 Ginnaaji bonɗi ɗiin wo wadooɓe kaayeeɗii. Iɓe njaha to kaanankooɓe adunaaru fuu faa ɓe kawrundura ɗum'en saabe wolde nyannde darn-gal, nyalaande Laamɗo jom baawɗe fuu.

15 Joomiraado wi'i:

—Kakkilee! Inani mido warda hono no gujjo ni. Barke woodanii doomudo kakkildo, ina tiigii kaddule muudum faa taa yaha ɓanndu ɓoldu de semta yeeso yimɓe.

16 Ginnaaji ɗiin kawrunduri kaanankooɓe ɓeen e nokku bi'eteedo e ibraninkoore Harmagedon.

17 Maleyka njeɗɗaɓo oon yuppi kaakol muudum e mbeeyu. De daande toownde yalti e suudu seniindu to joodorgal laamu toon, ina wi'a:

—Timmii!

18 Mayye mayyi, dukooji e diggaali ngadi, dimmbagol leydi manngol wadi. Dimmbagol leydi hono ngool wadaay e adunaaru ndu gilla yimɓe tagaa, no ngol sattiri mawnude!

19 Ngalluure mawnde ndeen feccaa pecce tati. Galluuje laamorde adunaaru fuu caami. Laamɗo micciti bonanda ngalluure mawnde wi'eteende Baabiila, de yarni nde horde cabijam heewnde tikkere muudum.

20 Duude maayo fuu kalkii. Baamle fuu majji.

21 Marmalluuje ɓutte yuuri kammu, caami dow yimɓe, wootere fuu teddeefi muudum ina wada kilooji capande nay. Yimɓe ɓeen mbonkii Laamɗo saabe masiiba marmalluuje oon, sabo masiiba oon sattii bonde sanne.

17

Haala jukkungo Baabiila

1 Caggal duum, gooto e maleyka'en njeddo jogiibe kaake jeddi been wari, haaldi e am, wi'i:

—War faa mi holle jukkungo debbo woykuuru* anndaado sanne, joodiido dow diyeele keewde oon.

2 Kaanankooɓe adunaaru been pijidii e muudum. Yimɓe adunaaru been du culii e fijirde muudum.

3 Ndeen Ruuhu heewi kam, maleyka oon yaari kam faa ley ladde. Nji'umi toon debbo ina waddii ndaabaawa mboɗeewa keewnga inde mbonkorde Laamdo. Inga woodi ko'e jeddi e luwe sappo.

4 Debbo oon ina ɓornii kaddule ciide e boɗeeje, ina sodii kanje e kaaye dime e hayre luulu. Imo jorii junngo makko horde-loonde kanje heewnde ko nyiddini sanne, heewnde tuundi fijirde makko.

5 Dow tiinde makko innde ina winndaa nde maanaa muudum suudii:

«Baabiila ngalluure mawnde, inna woykuuji,
inna ko nyiddini fuu ley adunaaru».

6 Nji'umi debbo oon sulake saabe yiyam seniibe e yiyam seedantooɓe Iisaa dam o yari.

Ko nji'umi mo duum, dum haaynii kam sanne.

7 Ammaa maleyka oon wi'i kam:

—Ko wadi de idum haaynii ma? Mi fiirtante maanaa cuudiido oon, maanaa debbo oon e ndaabaawa nga o waddii njogiinga ko'e jeddi e luwe sappo ngaan.

8 Ndaabaawa nga njiidaa ngaan, inga wonnoo, ammaa nga heddaaki joonin. Inga haani yaltude e ɓunndu ndu luggefi muudum walaa do haadi nduun, nga halkowaa. Yimɓe adunaaru ɓe

* 17:1 Maanaa **woykuuru** wo pijoowo jobeteedo ceede.

inde muɓɓen mbinndaaka e dewtere nguurndam gilla fuddoode adunaaru been, si nji'ii ndaabaawa ngaan na yalta fu, kaayeefi nanngan dum'en. Sabo inga wonnoo, nga heddaaki joonin, de nga ɓangowan katin.

⁹ Do kaa, tilay neddo tawree hakkilantaaku faa faama kabaaru o: ko'e jeddi deen wo baamle jeddi de debbo oon joodii dow muɓɓen deen. Ide cappoo katin kaanankooɓe njeddo:

¹⁰ njoyo paltake, njeegaɓo oon ina woni joonin, njeddaɓo oon waraay tafon, ammaa si o warii, wakkatiyel seeda o laamotoo.

¹¹ Ndaabaawa ngonnoonga de heddaaki joonin ngaan wo gooto e njeddo been. Nga wartan de nga laato kaananke njeetataɓo, ammaa cakitte magga wo halkere.

¹² Luwe sappo de njiidaa deen wo kaanankooɓe sappo ɓe keɓaay laamu tafon, ammaa ɓe keɓowan baawde laamaade no kaanankooɓe ni haddi wakkatiyel gootel, kamɓe e ndaabaawa ngaan.

¹³ Be fuu ɓe anniya gooto, iɓe kokka ndaabaawa ngaan semmbe maɓɓe e baawde maɓɓe.

¹⁴ Be kaban e Jawgel ngeel, ammaa Jawgel ngeel jaaloto ɓe sabo kangel woni Joomiraado joomiraabe e Kaananke kaanankooɓe. Wondaɓe e maggel been wo noddaabe, subaabe, hoolniibe.

¹⁵ Maleyka oon wi'i kam katin:

—Diyeele de njiidaa debbo woykuuru oon ina joodii dow muɓɓen deen, kanje ngoni siyiiji yimɓe e jama'aaɓe e laamorɓe e demle.

¹⁶ Luwe sappo de njiidaa deen, kam e ndaabaawa ngaan, mbanyan debbo woykuuru oon, ɓoldina dum faa laaba de heddo ɓanndu

6oldu, nyaama teewu muudum, de nduppa ko heddii duum e yiite.

¹⁷ Sabo Laamdo wattii e berde maβbe wadude anniya muudum, βe laatoo daande wootere, βe kokka ndaabaawa ngaan laamu maβbe, faa nde haalaaji Laamdo diin fuu tabiti.

¹⁸ Debbo pijoowo mo njiidaa oon, kam woni ngalluure mawnde laamiinde kaanankooβe adunaaru.

18

No Baabiila halkirtee

¹ Caggal duum, nji'umi maleyka goddo keewdo baawde ina yuura dow kammu ina jippoo. Darja makko jalbini adunaaru.

² O yeewnii faa toowi, o wi'i:
«Baabiila halkii!
Baabiila ngalluure mawnde ndeen halkii!
Nde laatake joonnde ginnaaji,
suudorde ruuhuuji tuunudi fuu
e foondu tuunundu wanyaandu fuu!

³ Sabo leyde deen fuu culirii cabijam, caamii saabe fijirde mayre nyaadunde.
Kaanankooβe adunaaru βeen njeenii e mayre.
Luumotooβe e adunaaru βeen fuu keβii jawdi saabe danyal mayre keewngal faa wittii ngaal.»

⁴ Ndeen nanumi daande wonnde yuuri dow kammu, ina wi'a:
—Onon yimβe am, njaltee e mayre!
Faa taa on kawtu e mayre hakkeeji,
faa taa masiibaaji mayre kewta on!

⁵ Sabo hakkeeji mayre duudi,

ɗi njowundurii faa ɗi njottake kammu,
Laamɗo du yeggitaay golleeji mayre bondi
ɗiin.

⁶ Ngadee nde hono no nde wadiri on ni!
Njoɓtodon nde kile ɗiɗi e ko nde wadi on!
Ko nde siiwani on ley horde mayre duum,
ciiwanee nde kile ɗiɗi!

⁷ Torron nde, kebbinon mettorgal mayre
faa haddi no nde teddiniri hoore mayre,
faa fota e no nde wuurdi mbelirka.
Sabo inde wi'a e bernde mayre:
«Inan mido joodii, wo mi kaananke debbo,
mi wanaa debbo mo gorum maayi,
abada mettorgal cuddu hewtataa kam.»

⁸ Saabe no nde worri noon,
masiibaaji mayre caaman dow mayre:
maayde e mettorgal e rafo.
Nde wuldete yiite,
sabo Laamɗo Joomiraado carotoodo nde wo Jom
semmbe.

Haala woyeede Baabiila

⁹ Kaanankooɓe adunaaru wondube e mayre
jeenu de kawti e mayre danyal been nji'an cuurki
ngulu mayre. Wakkati oon, ɓe mboyan, ɓe piiran
berde maɓɓe mettorgal.

¹⁰ Be ndaroto to toowti, sabo iɓe kula jukkungo
mayre. Iɓe mbi'a:

—Yoo yoy! Yoo yoy! Baabiila, ngalluure
mawnde nde, ngalluure jogiinde semmbe nde!
Nde jukkaama wakkati gooto tan!

¹¹ Luumotooɓe e adunaaru been mboyan, cu-
nanto nde, sabo fay gooto soodataa gineeji maɓɓe
katin.

¹² Gineeji maɓɓe wo kaŋɗe e cardi e kaaye dime e kaaye luulu e kaddule ɗaatude e kaddule ciide e kaddule hariiri tiidude e kaddule boɗeeje e leɗɗe uurooje godde e gineeji moyyiniraadi nyiye nyiibi e gineeji moyyiniraadi leɗɗe tiidude coggu e jamde boɗeeje e jamde ɓaleeje e hayre wi'eteende marba.

¹³ Gineeji maɓɓe katin wo funngooji belnirdi e uurnirdi e gowe e nebbam uurdam e uurdi miira e uurdi cuurtinteendi e cabijam e nebbam ɓiɓɓe jaytun e conndi alkama e aawdi alkama e na'i e baali e pucci e torkooji e maccuɓe e yonkiiji yimɓe.

¹⁴ Luumotooɓe ɓeen mbi'i ngalluure ndeen:

—Ko njidunodaa hebude fuu wodɗake ma: keewal mbelirka maa e dawla maa fuu halkii, a hew-tataa dum abada katin.

¹⁵ Luumotooɓe heɓuɓe jawdi e mayre ɓeen ndaroto to toowti, sabo ina kula jukkungo mayre. Be mboyan, ɓe cunoto,

¹⁶ ɓe mbi'an:

—Yoo yoy! Yoo yoy! Ngalluure mawnde nyaayiroore kaddule ɗaatude e kaddule ciide e kaddule boɗeeje, soɗortoonde kaŋɗe e kaaye dime e kaaye luulu!

¹⁷ E ley wakkati gooto tan, jawdi ndiin fuu halkaa!

Dawranooɓe laanaaji ndiyam e yahoɓe ley majji e dogginooɓe ɓeen, kam e heɓooɓe neema muɓɓen e luumagol dow maayo ɓeen, ɓe fuu ɓe toowtan ɓe ndaroo.

¹⁸ Wakkati mo ɓe nji'ata cuurki ngulu mayre, ɓe mbullan, ɓe mbi'a:

—Ngalluure ndeye nanndunoo e ngalluure mawnde nde?

19 Be ndufan leydi dow ko'e maɓɓe no ɓe poti metteede. Be mboyan, ɓe cunoo, ɓe mbulla, ɓe mbi'a:

—Yoo yoy! Yoo yoy! Ngalluure mawnde ndeen, nde keewal danyal muudum hokki jogiiɓe laanaaji e ley maayo fuu jawdi, e ley wakkati gooto tan, nde halkii!

20 Kammu, welta e halkeede mayre! Seniibe e nulaabe e annabaaɓe, onon du mbeltee! Sabo Laamɗo sarake nde ko nde wadi on duum!

21 Wakkati oon, maleyka jom semmbe hooyi kaayal nanndungal e niisirde mawnde, de faddiri dum semmbe ley maayo, wi'i:

—Nii Baabiila ngalluure mawnde ndeen faddirtee, nde yi'ataake abada katin!

22 Katin du, fay gooto nanataa ley mayre kolli hodoobe gaaci naa yimooɓe naa fuufooɓe cereeli e barguuji. Golloowo nyeenyudo fay gooto yi'ataake katin e ley mayre.* Duko undude nanataake katin e ley mayre.

23 Annoora lampal yaynataa ley mayre katin. Sawtu ɓanɗo e ɓanɗaɗo nanataake e mayre katin.

Bone oon fuu hewtan Baabiila sabo luumotoobe mayre ɓurnoo adunaaru fuu baawde. Woodi du, nde hiildii leyde fuu e ndaggadaaku mayre.

24 Katin du, yiyam annabaaɓe e seniibe e waraabe ley adunaaru ɓeen fuu tawaama e mayre.

19

Jimi jettooje Laamɗo ley aljanna

---

* **18:22 Golloowo nyeenyudo** wo gaɗoowo golle juude hono ce-hoowo naa tafoowo jamde.

1 Caggal duum, nanumi sawtu jamaa keewdo
dow kammu, ina yeewnoroo daade toowde, ina
wi'a:

«Haleluuya!*

Kisindam e manngu e baawde
ngoodanii Laamdo meeden!

2 Sabo sariyaaji makko wo goongaaji,
wo ponnditiidi!

O sarake debbo woykuuru anndaado sanne,
bonnirdo adunaaru fijirde muudum oon.

O yomnake dum yiyam maccube makko dam
rufi.»

3 Be toowni daade katin, 6e mbi'i:

«Haleluuya!

Cuurki ngulu ina yuura to ngalluure ndeen
ina yeeja faa abada!»

4 Mawbe noogayo e nayo been e kulle nay buurde
deen, kippii e leydi kujidani Laamdo joodiido e
joodorgal laamu oon, ina mbi'a:

—Aamiina. Haleluuya!

5 Daande yuuri to joodorgal toon, ina wi'a:

—Njettee Laamdo meeden, onon maccube
muudum fuu, onon huloo6e dum, teddu6e e
lo'u6e!

Haala bangal Jawgel

6 Ndeen nanumi daande nanndunde e sawtu
jamaa keewdo, hono sawtu diyeele keewde ni,
hono diggaali mawdi ni, ina wi'a:

«Haleluuya! Sabo Laamdo Joomiraado meeden

Jom baawde fuu oon tabintinii laamu
muudum.

---

* **19:1 Haleluuya** wo haala ibraninkoore, dum woni *Njetten Joomiraado*.

⁷ Mbeltoden, ceyoden, mawninen mo,
sabo bangal Jawgel ngeel yottake,
baŋeteedo oon du segilake.

⁸ O hokkaama kaddule o bornoo,
leppi daatudi, jalbooji, laabudi.»

Kaddule deen ngoni golleeji seniibe moyyudi diin.

⁹ Maleyka oon wi'i kam:

—Winndu: Barke woodanii noddaabe e nyaam-
duuji bangal Jawgel been!

O wi'i kam katin:

—Haalaaji diin ngoni haalaaji Laamdo goon-
gaaji.

¹⁰ Kippiimi e leydi to koyde makko faa mi suji-
dana mo, ammaa o wi'i kam:

—Taa wadu! Miin du wo mi maccudo hono
maada, aan e sakiraaabe maa tiigiibe seedaaku ngu
Iisaa waddi nguun. Sujidan Laamdo!

Sabo seedaaku ngu Iisaa waddi nguun, dum pay
laatii annabaaku.†

Haala garol Almasiihu faa jukka kuungal ladde

¹¹ Caggal duum, nji'umi kammu ina omtii, de
puccu ndaneewu banga. Baddiido ngu oon ina
wi'ee Koolniido, ina wi'ee Goongante. Wo e fon-
nditaare o sarortoo, e fonnditaare du o honirta.

¹² Gite makko ina nga'i hono demle yiite ni. Ku-
funeeje laamu keewde ina ngoni e hoore makko.
Innde ina winndaa e makko nde fay gooto anndaa
si wanaa kanko.

¹³ Imo bornii saaya cuuwaaka e yiyam. Innde
makko wo: «Konngol Laamdo.»

---

† **19:10** timmoode aayaare ndeen ina waawi fiirtireede: *Sabo
seedanaade Iisaa, dum pay laatii annabaaku.*

14 Konuuji kammu ina njokki mo ina bornii kad-dule daatufe, daneeje, laaɓufe, ina mbaddii pucci daneeji.

15 Kaafaahi mbelki ina wurtoo e hunnduko makko. E kanki o soppirta laamorɗe adunaaru, de o laamoroo de sawru njamndi. O dampan e ɓoosirde cabiije yaltinoore tikkere Laamɗo jom baawde mawnde.

16 Inan innde winndaande e saaya makko e busal makko:

«Kaananke kaanankooɓe e Joomiraado joomiraabe».

17 Ndeen nji'umi maleyka ina darii dow naange. O yeewnii faa toowi, o wi'i pooli piirooji dow fuu:

—Ngaree, kawritee to nyaamdu weltaare mawndu ndu Laamɗo wadi nduun,

18 faa nyaamon teewu kaanankooɓe e teewu hooreeɓe sordaasiibe e teewu jom'en semmbe e teewu pucci e waddiibe dum'en e teewuuji yimbe fuu - rimbe e riimaybe, teddube e lo'ube!

19 Ndeen nji'umi ndaabaawa mannga ngaan e kaanankooɓe adunaaru been e konunkooɓe mubben ina kawriti faa kaba e baddiido puccu ndaneewu oon e konu muudum.

20 Ndaabaawa ngaan nanngaa, kanga e annabaajo fewreejo gadannooɗo kaayeeffiji yeeso magga oon. E kaayeeffiji diin o hiildunoo heɓuɓe maande ndaabaawa ngaan been, sujidannoobe tooru nanndundu e magga been. Be dido fuu, ɓe paddaa iɓe mbuuri e weendu yiite huɓɓirteendu sitti nduun.‡

‡ 19:20 **Sittiwo** huunde oolde wuleteende ina luuɓa.

²¹ Heddiibe been kalkiraa kaafaahi mburtotooki e hunduko baddiido puccu ndaneewu oon. Pooli diin fuu ngari nyaami teewuuji ma66e faa kaari.

20

Haala laamu duubi ujunere

¹ Caggal duum, nji'umi maleyka ina yuura dow kammu ina jippoo, ina jogorii junngo muudum cokitirgal bunndu ndu luggeefi muudum walaa do haadi nduun, kam e callalol manngol.

² O nanngi kuungal manngal ngaal, dum woni mboddi arandeeri mbi'eteendi Ibiliisa naa Seydaani ndiin. O ha66i dum duubi ujunere.

³ O faddi ndi e ley bunndu ndu luggeefi muudum walaa do haadi nduun, o ommbi ndi ley mayru, o takki ndu, taa ndi hiila lenyi faa nde duubi ujunere diin ki66i. Caggal duum, ina tilsi ndi ha66itee wakkati seeda.

⁴ Ndeen nji'umi joodorde laamu. Joodiibe e maffe been kokkaama baawde saraade. Nji'umi katin yonkiiji be ko'e mu66en tayanoo saabe ko be mbaajii seedaaku ngu Iisaa waddunoo, kam e kongol Laamdo ngool. Be kujidanaayno ndaabaawa ngaan e tooru nanndundu e muudum nduun, be kebaay maande magga e tiide naa e juude ma66e. Been iirtii, laamodii e Almasiihu duubi ujunere.

⁵ Dum woni ummital arandeyal ngaal. Maay6e heddiibe been iirtaaki faa nde duubi ujunere diin ki66i.

⁶ Barke e senaare ngoodanii jeyaabe e ummital arandeyal been! Maayde dida66erde ndeen walaa

ko waawani 6e. Be laatanto Laamdo e Almasi-ihu almaami'en, 6e laamodoo e Almasiihu duu6i ujunere.

Haala jaaleede Ibiliisa

⁷ Si duu6i ujunere diin ki66ii, Seydaani ha6bitete e kasu muudum, yoppee.

⁸ O wurtoto, o hiilowa lenyi gondi e cob6uli adunaaru nay diin, dum woni Yaajuuju e Maaju-ju.* O hawrunduran yim6e lenyi diin faa naata wolde. Idi keewi sanne hono njaareendi maayo.

⁹ Di yuuri e gereegi fuu ley adunaaru, di piilii ngalluure horsunde ndeen, do senii6e been kodi doon. Ammaa yiite yuuri dow kammu, halki di.

¹⁰ Ibiliisa kiilannoodo 6e oon fadfaa e weendu yiite e sitti nduun, do ndaabaawa ngaan e annabaajo penejo oon ngonni doon. Be njukketee doon jemma e nyalooma faa abada.

Haala nyannde darngal

¹¹ Caggal duum, nji'umi joodorgal laamu mangal danewal e joodido dow maggal. Kammu e leydi fuu ndoggi ndilli yeeso makko, di nji'ataake katin.

¹² Nji'umi maay6e, teddu6e e lo'u6e, ina ndarii yeeso joodorgal laamu ngaal. Dewte ina peer-tee. Dewtere wonnde du ina feertee, kayre woni dewtere nguurndam. Maay6e been cariraa gollaeji mu66en binndaadi e dewte deen, mono fuu haddi golle muudum.

---

* **20:8 Yaajuuju e Maajuuju** ina mbi'ee Gogu e Magogu e ibraninkoore.

¹³ Maayo ngoon hokkiti maayɓe muudum, maayde e laakara kokkiti maayɓe muɓɓen, mono e muɓɓen fuu saroraa haddi golle muudum.

¹⁴ Maayde e laakara fuu padɗaa e weendu yiite nduun. Weendu nduun woni maayde didaɓerde ndeen.

¹⁵ Neddo fuu mo innde muudum tawaaka ina winndaa e dewtere nguurndam ndeen, fadɗaama e weendu yiite nduun.

21

No huunde fuu heyɗintinirtee

¹ Caggal duum, nji'umi kammu keso e leydi keyri, sabo kammu arandeejo oon e leydi arandeeeri ndiin fuu ndillii, maayo du walaa.

² Nji'umi Ngalluure Seniinde ndeen – duum woni Urusaliima keso oon – ina yuura dow kammu to Laamdo ina jippoo. Nde nyaayinaama hono no ɓanɗetedo nyaayirta faa segiloo yaha to gorum ni.

³ Nanumi daande toownde yuurunde to joodorgal laamu toon, ina wi'a:

–Inan, joonnde Laamdo na woni hakkunde yimɓe: o joodoto hakkundee maɓɓe, ɓe laatoo lenyol makko. Laamdo e hoore muudum wondan e maɓɓe, laatoo Laamdo maɓɓe.

⁴ O mooytan gondi gite maɓɓe fuu. Maayde e mettorgal e bullaali e naawalla keddataako, sabo kulle kiidde deen fuu paltake.

⁵ Joodiido e joodorgal ngaal oon wi'i:

–Inan, mido heyɗintina huunde fuu!

O wi'i kam:

–Winndu haalaaji diin. Wo di koolniidi, wo di goongaaji.

⁶ O wi'i kam katin,

—Huunde fuu timmii! Miin woni arandeejo, miin woni cakitotoodo. Miin woni fuddoode, miin woni timmoode. Neddo fuu domdudo, mi hokkan dum ndiyam nguurndam yuurudam e il-dude ndeen bolum tawa yobaay faa'e.

⁷ Neddo fuu jaaliido heban dum fuu, mi laatoto Laamdo muudum, kam du laato biyam.

⁸ Ammaa waatuɓe berde e ɓe ngalaa goondinal e gollooɓe ko nyiddini e warooɓe yimɓe e fijooɓe e dabarankooɓe e rewooɓe tooruuji e fenoɓe ɓeen fuu, weendu yiite e sitti huɓɓooru nduun woni ngedu muɓɓen. Dum woni maayde didaɓerde ndeen.

Haala Urusaliima keso

⁹ Caggal duum, gooto e maleyka'en njeddo ti-igiibe kaake jeddi keewde masiibaaji jeddi cakito-toodi diin wari, haaldi e am, wi'i:

—War faa mi holle ɓaɗaado, jom suudu Jawgel ngeel.

¹⁰ Ndeen keewumi Ruuhu, maleyka oon yaari kam faa dow waamnde mawnde toownde. O holli kam Urusaliima ngalluure seniinde ndeen ina yuura dow kammu to Laamdo ina jippoo.

¹¹ Inde wondi e darja Laamdo faa inde jalbira hono no hayre rimre ni, hono no hayre yaspa laabunde hono daandorgal ni.

¹² Kokuwol tekkungol toowngol ina filii nde. Ingol woodi dammbude sappo e didi, dammbugal fuu ina woodi maleyka. Lenyi ɓiɓɓe Israa'iila sappo e didi diin, inde muɓɓen ina mbinndaa e dammbude deen:

¹³ dammbude lettugaaje deen wo tati, gorgaaje deen wo tati, sobbiireeje deen wo tati, hordooreeje deen du wo tati.

¹⁴ Kokuwol ngalluure ngool ina woodi kaaye jyyinirde sappo e didi. Dow majje inde nulaabe Jawgel sappo e dido been mbinndaa.

¹⁵ Maleyka kaaldoowo e am oon ina tiigii sawru kanje fonndirdu faa fonnda ngalluure ndeen e dammbude mayre e kokuwol mayre.

¹⁶ Tatteeji mayre nay diin fuu potu, njuuteefi mayre e njaajeeffi mayre wo potu. O fonndiri nde sawru nduun, nde laatii estadiiji ujunaaje sappo e didi (12 000),* njuuteefi mayre e njaajeeffi mayre e tooweefi mayre fuu wo potu.

¹⁷ O fonndi kokuwol ngool, ngol hawri e piye hemre e capande nay e nay (144), piye de yimbe piyata deen maleyka oon fiyirta.

¹⁸ Kokuwol ngool nyibiraama hayre yaspa. Ngalluure ndeen du nyibiraama kanje dimo, ga'udo hono no daandorgal laabungal ni.

¹⁹ Rotere kokuwol ngalluure ngool ina nyaayiniraa sii kaaye dime fuu: arandeere ndeen yaspa, dida berde ndeen safiir, tata berde ndeen agate, naya berde ndeen emerooda,

²⁰ jya berde ndeen onikis, jeega berde ndeen sarduwaan, jedda berde ndeen kirisoliita, jeetata berde ndeen beril, jena berde ndeen topaas, sappo berde ndeen kirisoparaas, sappo e go'a berde ndeen yasente, sappo e dida berde ndeen ameeetis.

²¹ Dammbude sappo e didi deen wo kaaye luulu

---

* **21:16** Dum fuu na hawra e kilooji 2 200.

daneeje sappo e didi. Dammbugal fuu wo hayre lulu wootere. Balangol ngalluure ndeen wo kanje dimo, jalbiroowo hono no daandorgal ni.

²² Mi yi'aay suudu dewal e ley ngalluure ndeen, sabo Laamdo Joomiraado jom baawde fuu oon e Jawgel ngeel ngoni suudu dewal mayre.

²³ Ngalluure ndeen haajaaka naange naa lewru yaynana dum, sabo darja Laamdo yaynata nde. Jawgel ngeel woni lampal mayre.

²⁴ Lenyi adunaaru njahan ley annoora mayre. Kaanankooɓe adunaaru ɓeen ngaddanan nde darja muɓɓen.

²⁵ Dammbude mayre deen ommbataako nyalooma. De ommbataako fey, sabo jemma walaa e mayre.

²⁶ Darja e teddeengal lenyi adunaaru waddete ley mayre.

²⁷ Ko tuuni fuu naatataa e mayre, naa gollooɓe ko nyiddini, naa fenooɓe. Ammaa naatoɓe e mayre ɓeen ngoni ɓe inde muɓɓen mbinndaa e dewtere nguurdam nde Jawgel ndeen.

22

¹ Caggal duum, maleyka oon holli kam maayo ngo ndiyam muudum hokkata nguurdam, njalbiroojam hono daandorgal. Idam yuura to joodorgal laamu Laamdo e Jawgel ngeel toon.

² Idam ila hakkunde laawol dewoowol ley ngalluure ndeen. Gereiji maayo ngoon didi fuu, lekki kokkoohi nguurdam ina woni e muudum, ndimoohi kile sappo e didi, lewru fuu nde wootere. Haakorooji makki wo safaare dannoore lenyi adunaaru.

³ Ko Laamdo hudi fuu tawataake ley ngalluure ndeen katin. Joodorgal laamu Laamdo e Jawgel ngeel ina ngoni ley mayre. Maccube Laamdo ndewan dum.

⁴ Be nji'an yeeso muudum. Innde muudum du wonan e tiide ma66e.

⁵ Jemma walaa katin. Be ngalaa haaju e annoora lampal naa annoora naange, sabo Laamdo Joomiraado yayniranan 6e annoora muudum. Be laamoto faa abada abadin.

Haala gartol Iisaa

⁶ Maleyka oon wi'i kam:

—Haalaaji diin wo koolniidi, wo goongaaji. Laamdo Joomiraado, gattudo konngol muudum ley annabaa6e oon, nuli maleyka muudum faa holla maccube muudum ko 6adii warude.

⁷ Iisaa wi'i:

—Ndaaree, mi waran ko 6ooyataa!

Barke woodanii neddo fuu kaybudo ko dewtere annabaaku nde wi'i.

⁸ Wo miin, Yuhanna, woni nanudo, ji'udo kulle deen fuu. Caggal ko nanumi e ko nji'umi duum, kippiimi e leydi to koyde maleyka kollannoodo kam oon faa mi sujidana dum.

⁹ Ammaa o wi'i kam:

—Taa wadu! Miin du wo mi maccudo Laamdo hono maada, aan e sakiraa6e maa annabaa6e 6een, kam'en e hayboobe haalaaji dewtere nde. Sujidan Laamdo!

¹⁰ O wi'i kam katin:

—Taa suudu haalaaji annabaaku gondi e dewtere nde diin, sabo wakkati mo dum laatotoo oon 6adake.

11 Gadoowo ko boni heddo e bonanda muudum, tuundo golle heddo e gollleeji muudum tuundi diin, moyyo heddo e moyyuki muudum, ceniido heddo e senaare muudum!

12 Iisaa wi'i:

—Ndaaree, mi waran ko booyataa. Mido wadda mbarjaari faa mi barjoo mono fuu haddi golle muudum.

13 Miin woni arandeejo e cakitotoodo, miin woni fuddoode e timmoode.

14 Barke woodanii lonnoobe saayaaji mubben faa mbaawa nyaamude bibbe lekki nguurndam kiin, be ndewa dammbude, be naata ngalluure ndeen.

15 Ammaa wonbe caggal mayre been wo dawaadi e dabarankoobe e fijooobe e waroobe yimbe e rewoobe tooruuji e yidube fewre e wadoobe hiila.

16 Miin Iisaa, mi nului maleyka am faa seedoo kulle de e ley kawrite goondinbe deen. Miin woni dadol Daawda, wo mi yuwdi Daawda du. Miin woni hoodere fajiri jalboore ndeen!

17 Ruuhu e banjeteedo oon ina mbi'a:

—War!

Neddo fuu nando dum wi'a: «War!»

Neddo fuu domdudo wara, jidudo yarude ndiyam kokkooram nguurndam fuu jaba yara dam bolum tawa yobaay faa'e.

Timmoode

18 Miin Yuhanna, mido sappana neddo fuu nando haalaaji annabaaku gondi e dewtere nde diin: si neddo beydii e majji huunde, Laamdo

6eydanan d̄um masiibaaji cifaadi e ley dewtere nde.

¹⁹ Si neddo ittii goddum e haalaaji dewtere annabaaku nde, Laamdo ittan ngedu muudum e lekki nguurndam cifaaki e mayre kiin, kam e ngalluure seniinde sifaande e mayre ndeen.

²⁰ Ceedantoodo kulle deen oon wi'i:
—Tannyoral, mi waran ko booyataa!

Aamiina. War Iisaa Joomiraado!

²¹ Hinney Joomiraado meeden Iisaa wonda e moodon on fuu.

**Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana
Keso
Fulfulde Burkina New Testament**

copyright © 2012 SIM International

Language: Fulfulde Burkina (Fulfulde, Western Niger)

Dialect: Burkina

Translation by: SIM International

**Fulfulfe Burkina, Dewtere Laamɔ Amaana
Keso**

This translation, published by SIM International, was published in 2012.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM (Mission Protestante), BP 1552, Ouagadougou 01, BURKINA FASO.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
c32b76d2-ab0d-5ad5-a698-b4140754fcc2